

Yrkes högskolan

RAPPORT 2023

Områdesanalys: Förskola och grundskola

PUBLICERAD: 2023-06-09

UPPDATERAD: -

DNR: MYH 2023/447

ISBN: 978-91-89815-03-2

Myndigheten för yrkes högskolan

Innehåll

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkehögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkehögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Förskola och grundskola	6
Utfall ansökan 2022.....	7
Resultat från genomförda utbildningar.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	10
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	15
Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt.....	16
Definitioner	17

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning de kommande 3–5 åren och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser med avslut per år.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas på 3–5 års sikt och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer så som bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Förskola och grundskola

Denna områdesanalys presenterar de utbildningsinriktningar som kan kopplas till olika typer av kompetenser inom framför allt förskola och grundskola. Områdesanalysen omfattar följande utbildningsinriktningar:

Lärarassistent

SUN-KOD
149xa

**Övriga utbildningar inom
pedagogik och lärarutbildning**

SUN-KOD
149xy

Utfall ansökan 2022

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Lärarassistent	15	0
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	14	0

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lärarassistent	205	175	35			
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning*	240	255	30			

*Innehåller mestadels utbildning till specialistbarnskötare.

Källa: MYH.

Platser som beviljas i januari 2024 påverkar i huvudsak slutåren 2026 och framåt. Detta beroende på att flertalet av utbildningarna är 300 yrkeshögskolepoäng långa och majoriteten av dem har start i september. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökan och på så vis byggs utflödet på framåt.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2019	2020	2021
Lärarassistent	83 %	88 %	64 %
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	–	–	74 %
Totalt för yrkeshögskolan	72 %	72 %	70 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen helt eller till största delen året efter examen (avser examinerade 2021).

	Överensstämmelse arbete – utbildning					
	Andel i arbete	Felmarg. ±	Helt/till största delen	Felmarg. ±	Till viss del	Felmarg. ±
Lärarassistent	83 %	7 %	29 %	10 %	43 %	11 %
Totalt för yrkeshögskolan	91 %	1 %	65 %	1 %	25 %	1 %

Angivet med 95 procents konfidensintervall.

Källa: SCB.

För övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning visas inga data då antalet observationer är för få.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
Lärarassistent	17 %	0 %	3 %
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	16 %	17 %	28 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	9 %	12 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för lärarassistenterna har det senaste året sjunkit till under genomsnittet för yrkeshögskolan.

Av de utexaminerade lärarassistenterna är andelen som uppger att de har fått jobb ett år efter examen också något lägre än för yrkeshögskolan i genomsnitt.

Det är en mycket låg andel av lärarassistenterna som uppger att de har fått ett arbete som helt eller delvis överensstämmer med utbildningens innehåll. Dock är det en stor andel som anger att utbildningens innehåll till viss del överensstämmer med utbildningens innehåll. Sammantaget är utbildningarnas träffsäkerhet lägre än genomsnittet för yrkeshögskolan. Andelen outnyttjade platser har varierat mellan åren, men har varit närmare noll de två senaste två åren.

Av utbildningsinriktningen övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning, vilken främst utgörs av utbildningar till specialistbarnskötare, framgår att examensgraden och överensstämmelsen är högre än genomsnittet för yrkeshögskolan. Andelen outnyttjade platser är dock mycket hög för 2022 och har varit så under de senaste åren.

Slutsats

Resultaten från genomförda utbildningar till lärarassistent visar att det kan finnas en diskrepans mellan utbildningarnas innehåll och verksamheternas behov. En hög grad av de utexaminerade uppger att jobbet inte motsvarar utbildningens innehåll. Det skulle kunna förklaras av att arbetsuppgifter kan variera mellan olika arbetsgivare.

Eftersom utbildningsinriktningen *övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning* innehåller en blandning av olika utbildningar går det inte att dra några konkreta slutsatser om resultaten för den.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Läroassistnt

Enligt Skolverkets rapport *Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning* arbetade drygt 5 000 personer som läroassistnt läsåret 2022/23, varav många på deltid. Omräknat till heltidstjänster motsvarade det 3 750 personer som arbetade som läroassistnt. Jämfört med föregående läsår, har antalet heltidstjänster ökat med cirka 200 personer och sett till den senaste femårsperioden har antalet läroassistnter nästintill fördubblats.

En förklaring till ökningen är att det finns ett statsbidrag kopplat till läroassistnter, som huvudmännen kan ansöka om för att delfinansiera anställningarna. Men antalet hade förmodligen ökat ändå eftersom lärobrist, läroarnas arbetsmiljö och behov av avlastning har uppmärksamats under en längre tid. För drygt fem år sedan var scenariot en framtida brist på 80 000 lärare och förskollärare. I Skolverkets *Läroprognos 2021* har det scenariot förändrats, och den beräknade bristen är nu i stället omkring 12 000 lärare och förskollärare fram till 2035. Skillnaderna beror framför allt på förändringar i befolkningsprognosen där SCB räknat med lägre antal födda barn och minskad invandring. Detta medför att även personalbehovet i flera skolformer beräknas minska. Minskningen sker framför allt inom grundskolan och inom ramen för de lägre åldersgrupperna.

En av utmaningarna med yrkesrollen läroassistnt är att det inte finns några formella kompetens- eller utbildningskrav. I Skolverkets redovisning av ett regeringsuppdrag kring stödfunktioner i skolan (Skolverket, 2020, Dnr 7.5.2 2019:1285) framkom att det är upp till respektive rektor att avgöra vilken kompetens som krävs för att få anställning som läroassistnt. Följande områden kan utföras av andra än lärare: trygghet och studiero, praktiskt arbete i anslutning till undervisning, hantering av förbrukningsmaterial och läromedel, it-relaterade frågor, mentorskap samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Bland de exempel som Skolverket redovisade i sin rapport framkommer i huvudsak två olika typer av tjänster som syftar till att avlasta lärare. Dels handlar det om mentorsuppdrag, dels handlar det om enklare praktiska uppgifter. Men det kan även handla om att vara rastvärd, förbereda material för undervisning och hantera känsliga ärenden kring kränkningar. Den gemensamma nämnaren som Skolverket identifierade i samtliga tjänster var att hantera frånvaro på ett eller annat sätt.

Skolinspektionen publicerade granskningsrapporten *Läroavlastande tjänster* (2021), där det övergripande resultatet visade att personalen som arbetar med läroavlastande tjänster är en väldigt heterogen grupp. Granskningen visade också att tjänster som innehåller samma slags arbetsuppgifter kan ha olika titlar på de olika skolorna och samma tjänstebeteckning kan innebära olika uppdrag på olika skolor. I granskningen framkom att merparten av de intervjuade läroarna ansåg att de blivit avlastade i sitt arbete. Skolinspektionen konstaterar dock att det är av största vikt att skapa tydlighet kring roller, ansvarsområden och arbetsuppgifter för dessa tjänster.

I Kommunals rapport, *Trygghet och studiero i skolan från 2022*, bekräftas bilden av det bredare uppdraget att verka läraravlastande. I rapporten ges konkreta exempel på hur arbetet kan se ut i praktiken som motsvarar ovan exempel som Skolverket identifierat. Det skrivs dessutom fram att lärarassistenter spelar en nyckelroll för att upptäcka elever som är på glid eller lever i utsatthet. Kommunal instämmer även i Skolinspektionens analys om vikten av formalisering och ser ett behov av att förtydliga lärarassistentens yrkesroll och arbetsprocess.

Ytterligare utmaning som Kommunal lyfter fram är lärarassistenternas arbetsvillkor. Även om andelen lärarassistenter med en tillsvidareanställning har ökat de senaste åren, är det fortfarande drygt en tredjedel av lärarassistenterna som har en tidsbegränsad anställning. Kommunal ser därför att tidsbegränsad anställning, hot och våld mot skolpersonal och hög arbetsbelastning är faktorer som försvårar möjligheterna för lärarassistenterna att utföra sitt arbete. Det kan i sin tur även påverka skolans möjlighet att klara av sitt kunskapsuppdrag. Av SKR:s enkät *Rekryteringsläget kommuner 2021* framgår att en fjärdedel av kommunerna hade försökt rekrytera lärarassistenter det senaste året. Av dem bedömde majoriteten att det fanns en balans på tillgången på lärarassistenter. En fjärdedel svarade till och med att tillgången på lärarassistenter var god. Enbart tio procent av kommunerna uppgav att de såg en brist på tillgången av lärarassistenter.

I samma enkät fick kommunerna uppskatta hur rekryteringsläget för anställda med yrkes- högskoleutbildning kan komma att förändras på tre års sikt. En majoritet av kommunerna bedömde då att antalet lärarassistenter antingen kommer vara oförändrat eller att det inte går att säga något om rekryteringsläget på tre års sikt. Drygt en fjärdedel av respondenterna trodde att antalet anställda lärarassistenter med yrkeshögskoleutbildning skulle öka på tre års sikt, resten gjorde bedömningen att det kommer att minska. Att svaren skiljer sig åt kan bero på regionala och lokala skillnader i utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Utbildningsbakgrunden bland lärarassistenterna varierar, från förgymnasial till eftergymnasial utbildning. Skolverket konstaterar i sin rapport om pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning att det enbart var sju procent av lärarassistenterna som hade en pedagogisk högskoleexamen läsåret 2021/22. Kommunal föreslår i rapporten *Trygghet och studiero i skolan*, att utbildning till elev- och lärarassistenter ska utgå från en nationellt enhetlig standard motsvarande barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan. Kommunal skriver att studier på barn- och fritidsprogrammet är grunden för att kunna arbeta med barn och unga och att en programfördjupning med yrkesutgång för lärarassistent bör utarbetas. De menar även att ett nationellt yrkespaket för lärarassistent bör utarbetas på Komvux, motsvarande det som finns för elevassistenter.

Andra utbildningsvägar till att bli lärarassistent är grundskola, gymnasieskolans barn- och fritidsprogram och folkhögskola. Det finns ett ganska stort utbildningsutbud inom folkhögskolan där cirka 15 skolor erbjuder utbildning till lärarassistent och ytterligare en handfull till kombinationsutbildning elev- och lärarassistent med start 2023. Det är fler studerande som har gått klart en utbildning till lärarassistent på en folkhögskola än en yrkeshögskoleutbildning. Under 2020 gick drygt 250 personer klart en folkhögskoleutbildning till lärarassistent och under 2021 var det drygt 280 personer. Det kan jämföras med yrkeshögskolan där 108 personer examinerades från utbildningar till lärarassistent år 2021 och ungefär lika många året dessförinnan.

I en rapportering till regeringen i december 2018 som avsåg kartläggning av förekomst av yrkeshögskoleutbildningar som svarar mot behov av specialistkompetens inom välfärdssektorn (dnr MYH 2018/3602), konstaterades att för att myndigheten ska kunna ta en aktiv roll när det gäller att reglera utbildningsinnehåll för lärarassistenter, är det av största vikt att det aktuella arbetslivet, så långt det är möjligt, är överens om yrkesrollens innehåll och ansvar samt relevanta utbildningsmål och vilken utbildningsnivå som är relevant. Myndigheten konstaterar att det alltjämt inte är tydligt vilka arbetsuppgifter en lärarassistent ska utföra och vilket innehåll en som en utbildningsassistent därmed bör ha.

Sammanfattningsvis pekar de demografiska förändringarna på att efterfrågan på lärarassistenter troligen kommer att minska fram till 2035. Det är få kommuner som sett en brist på lärarassistenter, vilket indikerar att utbudet matchar efterfrågan. Det kan dock finnas vissa regionala och lokala skillnader att ta hänsyn till. Om efterfrågan på antalet lärarassistenter dock skulle antas fortsätta i samma takt som förra året, är den årliga efterfrågan cirka 200 heltidstjänster. Därför är det viktigt att beakta att det finns andra utbildningsvägar till att bli lärarassistent, bland annat det stora utbudet från folkhögskolorna som ensamt försörjer arbetsmarknaden med närmare 300 examinerade årligen. Ytterligare en faktor att beakta är yrkeshögskoleutbildningarnas resultat. Som nämnts är utbildningarnas träffsäkerhet låg, vilket är tydligt då den studerande ser en stor skillnad mellan utbildningens innehåll och arbetet ett år efter examen.

Sammantaget leder dessa faktorer till en restriktiv hållning för att kommande år bevilja fler utbildningar till lärarassistent inom yrkeshögskolan.

Specialistbarnskötare

Specialistbarnskötare är en relativt ny utbildningsinriktning som har funnits inom yrkeshögskolan sedan 2019. I myndighetens rapport *Kartläggning av förekomst av yrkeshögskoleutbildningar som svarar mot behov av specialistkompetens inom välfärdssektorn eller mot behov av kompetens för arbete som bidrar till att avlasta andra yrkesgrupper inom välfärdssektorn med mera* från 2018, framkom att en anledning till att utbildningarna till specialistbarnskötare efterfrågas är bristen på förskollärare, men också för att skapa en tydlig kompetenstrappa för barnskötare.

Det finns två stora yrkesroller i förskolan: förskollärare och barnskötare. Förskollärare bedriver och ansvarar för undervisning enligt läroplanens mål och riktlinjer. I undervisningen får det även finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas.

Av samtliga heltidstjänster i förskolan 2022 hade drygt 40 procent en förskollärarexamen och knappt 2 procent hade en lärar- eller fritidspedagogexamen. Nästan 17 procent av de anställda har slutfört en gymnasial utbildning för arbete med barn och knappt 19 procent har viss pedagogisk utbildning, så som en pedagogisk högskoleutbildning utan examen

eller en gymnasial utbildning utan slutbetyg. Utbildningskategorin "övrig utbildning" står för knappt 23 procent av heltidstjänsterna. I denna utbildningskategori finns personer som har en annan utbildning än de som nämnts ovan (Skolverket 2023, Barn och personal i förskolan – hösten 2022).

Enligt SCB fanns det cirka 86 800 yrkesverksamma barnskötare i Sverige 2021, varav en överväldigande majoritet var kvinnor. Då specialistbarnskötare är en relativt ny företeelse finns ännu inte någon yrkesprognos för denna yrkesroll hos Arbetsförmedlingen. Men för yrkesgruppen barnskötare bedömer Arbetsförmedlingen att det kommer vara små till medelstora möjligheter till arbete på tre års sikt.

En anledning till att möjligheterna till arbete verkar minska är att efterfrågan på kompetens har förändrats. I Skolverkets *Läraryrkesprognos 2021* bedöms personalbehovet minska i nästan alla skol- och verksamhetsformer. Minskningen beror på att SCB har reviderat sin befolkningsframskrivning, vilket i sin tur påverkar personalbehovet. Den största minskningen sker i förskolan där behovet av personal bedöms minska med sex procent från 2020 fram till 2035. Störst minskning sker av yrkesgruppen "övrig pedagogisk personal" där barnskötare ingår. Gruppen utgör nästan 68 000 heltidstjänster under 2020 och Skolverket beräknar att behovet sjunker till cirka 64 300 heltidstjänster under 2035, vilket motsvarar en minskning med fem procent. Störst minskning av personalbehovet sker under de första tio åren av prognosperioden.

Även behovet av förskollärare i förskolan bedöms minska med sex procent till 2025. Precis som för gruppen "annan pedagogisk personal" är minskningen som störst under de första tio prognosåren fram till 2030. I förlängningen minskar det antagligen behovet av att utbilda specialistbarnskötare för att täcka upp för bristen på förskolelärare.

Detta överensstämmer även med den prognos som SKR gör. I rapporten *Välfärdens kompetensförsörjning från 2022* prognosticeras att behovet av personal i förskola och fritidshem minskar med fyra procent till 2031. Dessutom prognosticerar SKR att antalet anställda barnskötare minskar från 65 300 under 2021 till 62 600 under 2031. Det är en minskning med 2 700 anställda som främst beräknas på grund av demografiska förändringar. Eftersom den demografiska utvecklingen skiljer sig åt mellan kommunerna i landet kommer även personalbehovet att skilja sig åt. Andra faktorer som påverkar är pensionsavgångar, geografiskt läge, lokal arbetsmarknad och närheten till lärosäte.

SCB matchar efterfrågan och tillgången till utbildade i sin rapport *Trender och prognoser 2020*. I rapporten prognosticeras en balans mellan tillgången och efterfrågan på utbildade från barn- och fritidsutbildning fram till 2035. SCB konstaterade också att utvecklingen drivs av en pågående utbildningsväxling på arbetsmarknaden. En större andel av dem som framgent kommer arbeta som barnskötare antas ha barn- och fritidsutbildning. Det ska dock noteras att vid tillfället som rapporten skrevs antogs antalet barn öka under prognosperioden och i den nya befolkningsprognosen är den ökningen nedreviderad.

I den senaste *Arbetskraftsbarometern* från SCB 2021 svarade majoriteten av arbetsgivarna att tillgången på nytexaminerade från barn- och fritidsutbildning på gymnasienivå var god eller i balans. Drygt en tredjedel av arbetsgivarna ansåg att det var brist på utbildade. Nästan två femtedelar av arbetsgivarna uppgav en brist på tillgången av yrkeserfarna och resterande svarade att det var balans eller en god tillgång på yrkeserfarna.

SKR fick liknande svar i sin enkät *Rekryteringsläget kommuner 2021*, med den skillnaden att de specifikt frågade efter barnskötare med specialistutbildning. Majoriteten av kommunerna svarade att rekryteringsläget de kommande tre åren skulle vara oförändrat men en stor del svarade att de inte visste. Nästan en femtedel svarade att antalet anställda barnskötare med specialinriktning kommer att öka, men enkätundersökningen gjordes innan SCB publicerade den nya reviderade befolkningsprognosen. Det innebär därför att tillgången på utbildade kan antas överstiga efterfrågan.

Andra utbildningsvägar är barn- och fritidsprogrammet och utbildning till barnskötare inom folkbildningen. Arbetsgivare tillhandahåller dessutom olika typer av kompetensutveckling för barnskötare. Vidare har Skolverket utsett ett antal lärosäten som en huvudman kan kontakta för att genomföra kompetenshöjande kurser för förskolepersonal (som tidigare ingick i förskolelyftet). De omfattar bland annat kurser i att leda kvalitetsarbete, undervisa i förskolan, i naturvetenskap och teknik, för arbete med barn i behov av särskilt stöd samt i dokumentation, uppföljning och utvärdering och flerspråkighet och interkulturell kompetens. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) tillhandahåller kortare studiepaket om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och autism i förskolan. För barnskötare som har arbetat under flera år finns det även möjlighet till vidareutbildning för att bli behörig förskollärare. Därtill har yrkeshögskolan infört kurser för yrkesverksamma. Under 2022 beviljades YH-kurser inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och digital teknik i undervisningen.

I rapporten som myndigheten lämnade 2019 konstaterades att berörda intressenter ansåg att det behöver finnas en nationell struktur för yrkesroller och utbildningar till dessa, men att det inte fanns någon samsyn kring en sådan struktur. Myndigheten kan konstatera att det fortfarande saknas en samsyn kring en karriärväg för barnskötare med specialistkompetens.

Sammantaget leder dessa faktorer till att myndigheten har en restriktiv hållning för att fortsätta tilldela utbildningsplatser till specialistbarnskötare.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildning till *lärarassistent*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Norrbottnen	35	35				
Skåne	35	35				
Stockholm	135	70				
Örebro		35	35			

Källa: MYH.

Utbildning till *barnskötare*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skåne	35	35				
Stockholm	70	120				
Södermanland	35	35				
Västmanland		30	30			
Västra Götaland	100	35				

Källa: MYH.

Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt

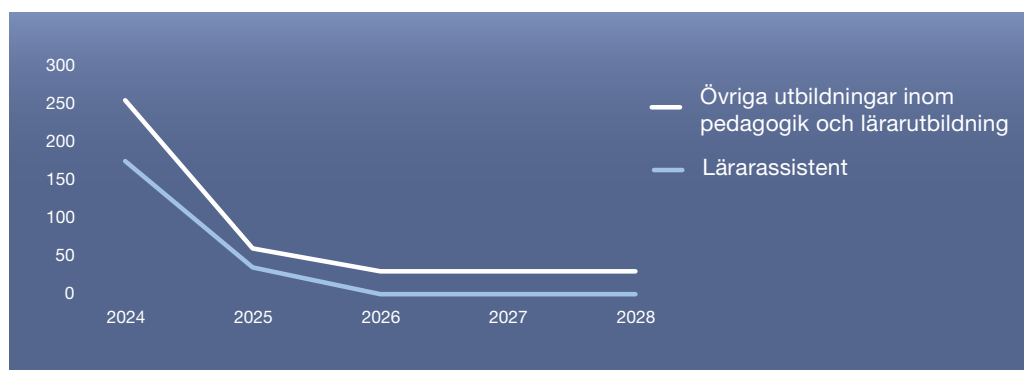
Lärarassistent

I ovan beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt redogörs för de faktorer som leder till att myndigheten har tagit mycket restriktiv hållning till att utbilda till lärarassistent inom yrkeshögskolan kommande år. Givet att det dessutom finns en budgetrestriktion gör myndigheten bedömningen att det inte finns ett behov av att tilldela fler platser på utbildningar till lärarassistent inom yrkeshögskolan.

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning

I ovan beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt redogörs för de faktorer som leder till att myndigheten har antagit en mycket restriktiv hållning till att utbilda till specialistbarnskötare som ingår i övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning inom yrkeshögskolan kommande år. Givet att det dessutom finns en budgetrestriktion gör myndigheten bedömningen att det inte finns ett behov av att tilldela fler platser på dessa utbildningar inom yrkeshögskolan.

Myndigheten bedömer att platser med slutår kommer att utvecklas enligt följande för perioden 2023–2028.

Bedömningen bygger på att följande volymer beviljas i ansökan 2023.

Utbildningsinriktningar	Platser (cirka)
Lärarassistenter	0 platser för start 2024
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	30 platser för start 2024

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen, helt eller till största delen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. I detta material har endast resultatet för helt eller till största delen samt till viss del använts.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen \pm, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se